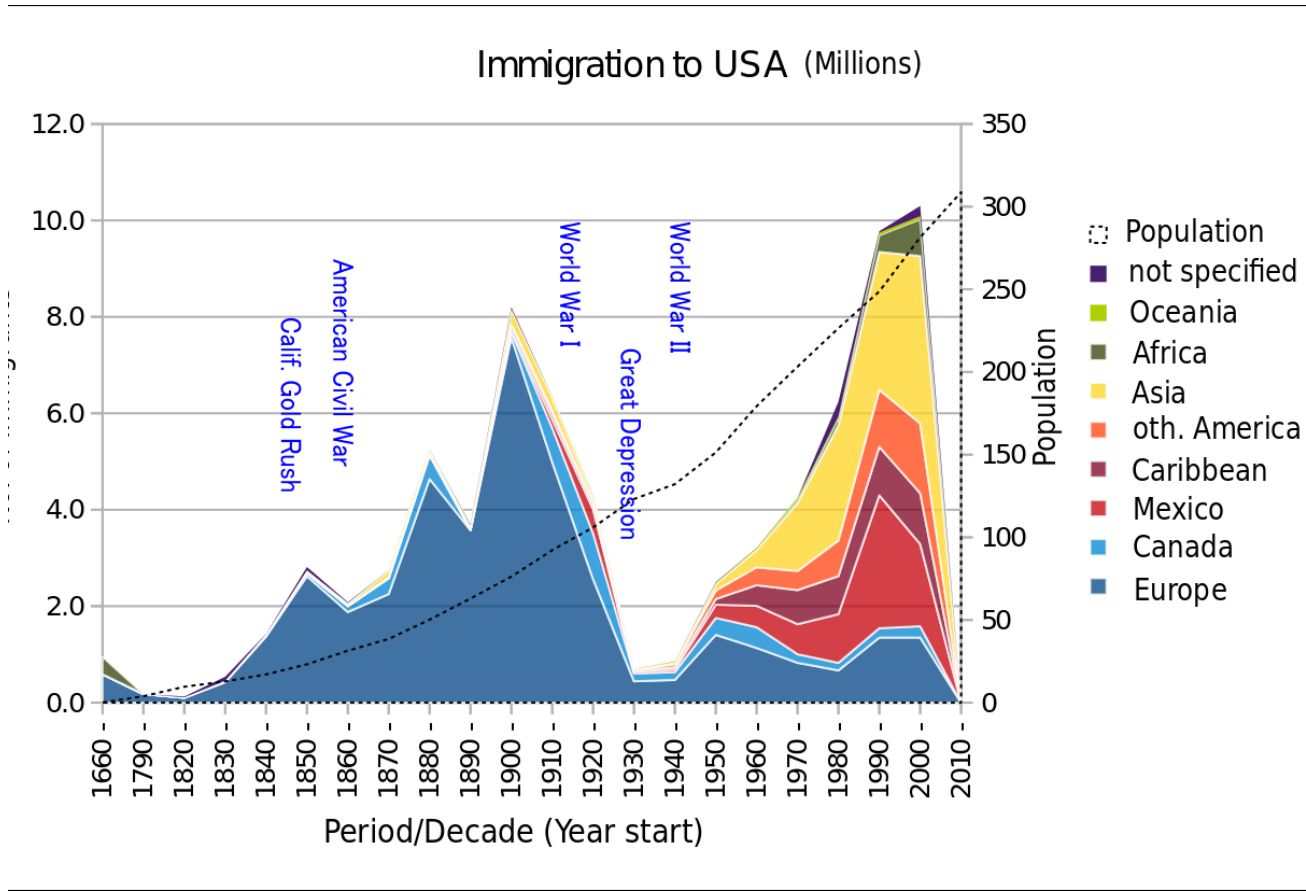

YHDYSVALLAT

Yhdysvallat – kulttuurit kohtaavat

- Alkuperäiskansat
- Brittien ja ranskalaisten siirtomaavalta -> eurooppalainen kulttuuri.
 - Englannin kieli
 - Protestanttinen uskonto + eteläosissa katolisuus + nykyisin muiden uskontojen kasvu
- Orjuus -> Afrikkalaisen väestön kuljetus Amerikkaan -> nykyisin paljon eteläosissa ja idässä.
- Siirtolaisuus Euroopasta kiihtyi 1800-luvun lopulla -> 40 miljoonaa siirtolaista.
- Siirtolaisia Kiinasta ja Japanista –länsirannikolla nykyisin paljon.
- Latinot = siirtolaiset Etelä-Amerikasta (Floridassa, Texasissa, eteläosissa)

USA:n historia

Mayflower satamassa. Laiva kuljetti pyhiinvaeltaja-uudisasukkaat nykyiseen Massachusettsiin vuonna 1620. William Halsallin maalaus vuodelta 1882.

Pohjois-Amerikan 13 siirtokuntaa julistautuivat itsenäisiksi Englannin alaisuudesta vuonna **1776**

- Siirtokuntien armeija löi emämaa Englannin taistelussa George Washingtonin johdolla

Itsenäisyys tunnustettiin Pariisissa rauhansopimuksen yhteydessä **1783**

- Presidentiksi George Washington
- Vallan kolmijako-oppi

1861-1865 sisällissota

- Pohjoisen unioni löi orjuutta kannattavan maatalouspainotteisen Etelän konfederaation
- -> Orjuus lakkautetaan

Sisällissodan jälkeen intiaanisodat

- Wounded Kneen verilöyly

John Trumbull: Declaration of Independence, 1817-1819. Maalaus kuvaa valmistelukomiteaa esittelemässä toiselle mannermaakongressille luonnostaan Yhdysvaltain itsenäisyysjulistukseksi.

USA:n historia

Nopea teollistuminen

- Yrittäjyyshenkisyys.
- Hyvät kulkuyhteydet (rautatieverkosto)
- Siirtolaisuus

Monroen oppi

- USA ei puutu Euroopan asioihin, Eurooppa ei puutu Amerikan asioihin

I ms. Mukaan ympärysvaltojen puolelle 1917

- Ympärysvaltojen voitettua paluu Monroen oppiin, presidentti Wilsonin ajatuksista syntyi kansainliitto, USA ei kuitenkaan liittynyt
- Erillisrauha Saksan kanssa

II ms. Mukaan liittoutuneiden puolelle 1941 Pearl Harborin iskun jälkeen

- Normandian maihinnousu, atomipommit Nagasagiin ja Hiroshimaan, sodan jälkeen **Truman oppi**, **Marshall-apu**

Kylmä sota II ms – 1991

- Rautaesirippu puhe 1946
- Korean sota, Vietnamin sota, Kuuba ... lukuisia konflikteja joiden taustavoimina Neuvostoliitto ja USA

Hallinto

Valtakunnallinen

- Perustuslaillinen liittovaltio
- Kongressi - lainsäädäntövalta
 - Senaatti (senaattorit 2/osavaltio) ja edustajainhuone (suhteutettu määrä)
- Presidentti – toimeenpanovalta
 - Joe Biden
- Korkein oikeus - tuomiovalta
 - Valvoo osavaltioiden lainsäädäntöä, voi kumota osavaltioiden säätämän lain, mikäli perusteita

Osavaltiot

- Kuvernööri + parlamentti
- Osavaltioilla rajoitettu itsehallinto
- Saavat säätää omat lakinsa kunhan ne eivät riko perustuslakia
- Piirikunnat järjestävät esim. terveystalvelut ja infrastruktuurin

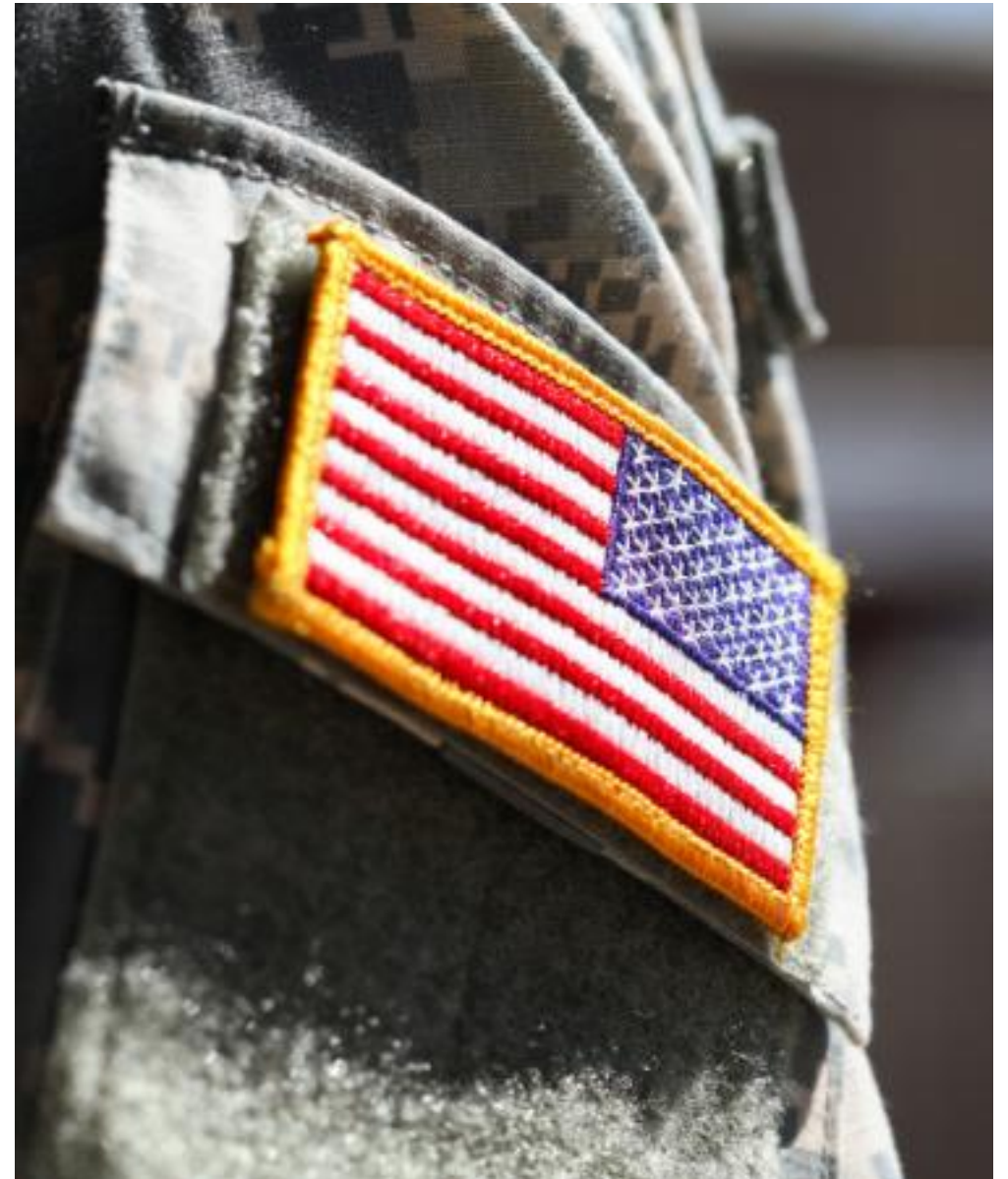
Politiikka

- Haukat ja kyyhkyt
 - Haukat kannattavat aggressiivisempaa ulkopoliittika (voimapolitiikka), kyyhkyt maltillisempaa
- Uskonto tärkeä politiikan väline
 - Lainsäädäntö erittelee politiikan ja kirkon (ei valtion uskontoa)
 - Republikaanit kannattavat useimmiten konservatiivisia arvoja uskonnossa, demokraatit liberaaleja
 - Konservatiivit menestyvät etelässä, liberaalit idässä ja lännessä eli rannikoilla.
- Uskonnolla tärkeä rooli erityisesti presidentinvaaleissa

Suhteet

- Etelä-Amerikka ”takapiha”
 - Viimeaikoina latinalainen Amerikka on alkanut irtautua USA:n otteesta
 - Kuuba edelleen kauppasaarrossa
- ”Maailmapoliisi”
 - Sotilaallinen ylivoima mahdollistaa maailmapoliisin roolin ottamisen
 - Suuri poliittinen valta ympäri maailmaa
- Terrorismin vastainen sota
 - WTC- iskujen jälkeen
 - Terroristien ”metsästys”

Monikulttuurisuus

- Musiikki-, ruoka- ja bisneskulttuuri ovat sulautuneet yhdeksi amerikkalaiseksi kulttuuriksi.
- Assimilaatio tavoitteena eli eri etnisten ryhmien sulauttaminen osaksi valtakulttuuria
- Rajoittaminen: 1800-luvun lopulla maahanmuuttolainsäädännön rajoitukset. Erityisesti ”keltainen vaara” – muuttoliike Aasiasta -> kiinalaisten muutto kiellettiin 1800-luvun lopulla hetkeksi kokonaan.
- Akkulturaatio: →siirtolaisten vaikutus Yhdysvaltojen kulttuuriin
- Segregaatio:→ Intiaanien pakkosiirto reservaatteihin
- Marginalisointi -> mustien historia Yhdysvalloissa, valkoisten suhtautuminen hyvin etnosentristä ja rasistista.
 - Orjuuden lakkauttaminen 1865
 - Rotuerottelu jatkui etelävaltioissa pitkään (Ku Klux Klan) – kumottiin 1960-luvulla – Martin Luther King Jr 1950-luvulla – nykyisin BLM
- Yhteiskunta on eriytynyt nykyisin eri etnisiin ryhmiin.
- Latinot uusin marginalisoitu ryhmä

Andy Warhol

The Metropolitan
Museum of Art

- Yhdysvallat on populaarikulttuurin johtava maa
 - Hollywood elokuvat, maailmakuulujen taiteilijoiden näyttelyt, lukuista museot, brändit

Taide

Koulutusjärjestelmä

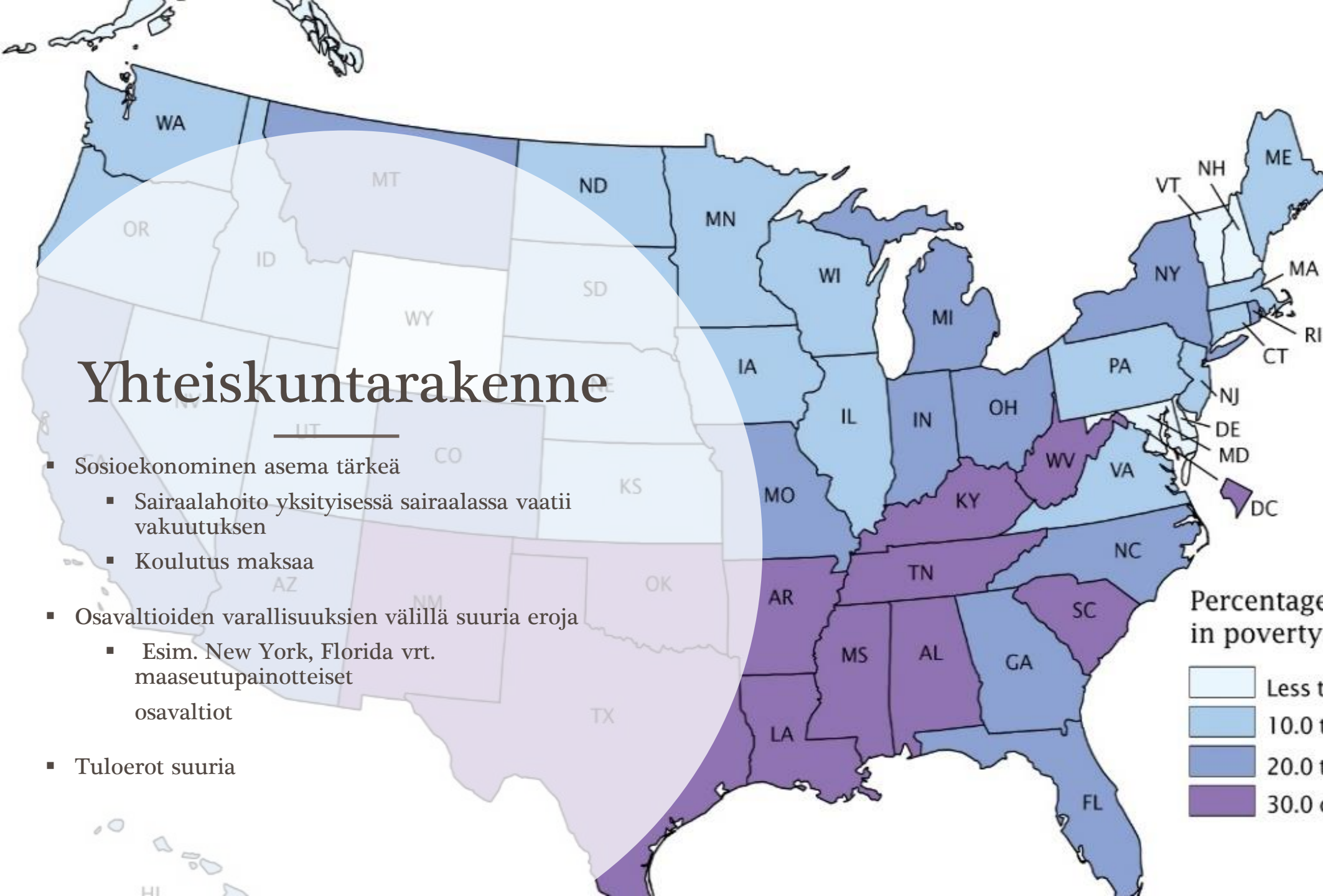
- Yleensä 5 vuotiaina kouluun
 - ”Grade school” tai ”elementary school” (peruskoulu) kahdeksanteen luokkaan asti, ensimmäinen vuosi ns. esikoulu
- Vaihtelee osavaltioittain
 - Peruskoulun ja High Schoolin välissä voi olla junior high tai middle school
- Koulut jaetaan yleisiin- ja yksityisiin kouluihin
 - Yksityisissä parempi opetuksen taso, lukuvuosimaksut
 - Julkiset koulut maksuttomia
- Yliopistoissa korkeat lukukausimaksut
 - Kouluihin jaetaan stipendejä
 - Koulutuksen ennen yliopistoa saa ilmaiseksi yleisissä kouluissa
 - Jotkin yliopistot kuten Harvard äärimmäisen suosittuja ja kalliita

Yhteiskuntarakenne

- Sosioekonominen asema tärkeä
 - Sairaalahoido yksityisessä sairaalassa vaatii vakuutuksen
 - Koulutus maksaa
- Osavaltioiden varallisuuksien välillä suuria eroja
 - Esim. New York, Florida vrt. maaseutupainotteiset osavaltiot
- Tuloerot suuria

Percentage of people living in poverty areas

Amerikkalainen unelma

- Työnteko on iso osa yhdysvaltalaisen identiteettiä
- Ajatus on että kova työ palkitaan
- Yhdysvaltalaiset ovat kansa joilla on visioita ja tavoitteita ja luotto siihen, että heillä on oikeus ja vapaus toteuttaa ne.

I have a dream that my four little children will one day live in a nation where they will not be judged by the color of their skin, but by the content of their character.

~ Martin Luther King

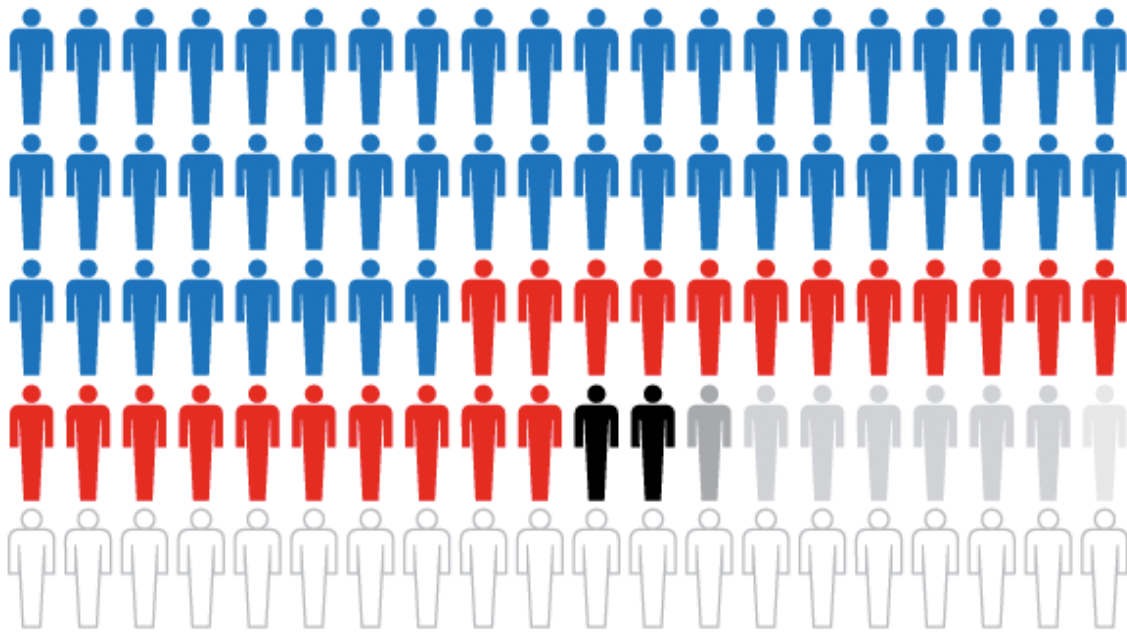
Uskonto Yhdysvalloissa

- Uskonvapaus itsenäisyysjulistuksessa
- Ei valtion uskontoa
- Kirkkoja ja liikkeitä ei rekisteröidä valtion toimesta
 - Tilastointi haastavaa
- Lukuisia uskontoja, kirkkoja ja liikkeitä
- Yhteisöllisyys ja vapaaehtois- ja avustustyö tärkeä osa kirkon toimintaa
- Uskonto on yksilöllistynyt
 - Uskontoa on muokattu itselleen sopivaksi

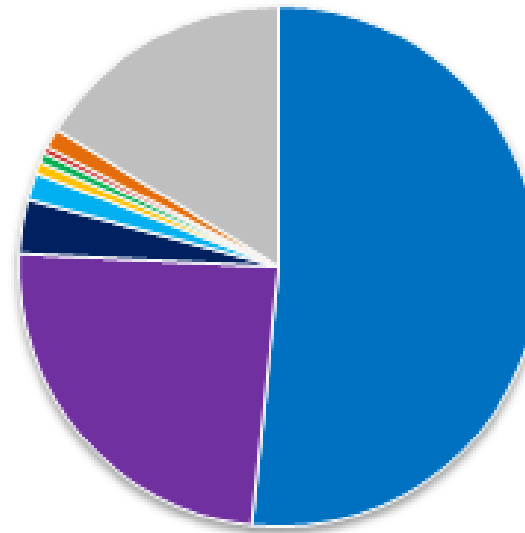

Uskonto Yhdysvalloissa

RELIGIOUS BREAKDOWN OF U.S. ADULTS

● PROTESTANT 48% ● CATHOLIC 22% ● MORMON 2% ● ORTHODOX 1%
● OTHER FAITHS 6% ● DONT KNOW 1% ○ NONES 20%

■ Protestant (51.3%)
■ Roman Catholic (23.9%)
■ Other Christian (3.3%)
■ Jewish (1.7%)
■ Buddhist (0.7%)
■ Muslim (0.6%)
■ Hindu (0.4%)
■ Other religions (1.2%)
■ No religion (16.1%)